

เอกสารประกอบการเรียนการสอน

เรื่อง การอ่านจับใจความพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๕

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ **๓**

เล่มที่

๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท

สุธีรา ใจอาด

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนร่มเกล้า กาญจนบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๘

คำนำ

การเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องแสวงหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อประกอบกับเนื้อหาตามหลักสูตร ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงได้นำเนื้อหา เรื่อง พระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๕ มาสร้างสรรค์ โดยพัฒนาเป็นนวัตกรรม **“เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การอ่านจับใจความพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๕ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓”** ในรายวิชา ภาษาไทย ๕ รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๑ ซึ่งได้สอดแทรกแนวคิดด้านคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การอ่านจับใจความพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๕ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีจำนวนทั้งหมด ๖ เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท
- เล่มที่ ๒ วาณิชย์ไม่ถอย
- เล่มที่ ๓ พฤษภาน์น้อยยอดกตัญญู
- เล่มที่ ๔ เศรษฐีรู้ทันนักเลงเหล้า
- เล่มที่ ๕ เจ้าอาชาใจเพชร
- เล่มที่ ๖ คชสารเข็ดหลาบไม่หลงผิด

ขอขอบพระคุณ นายศักดิ์ดา ภูมิรินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า กาญจนบุรี คณะผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมกับการเอื้ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ จนผลงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่านวัตกรรมทางการศึกษาชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หากมีข้อผิดพลาดประการใดจึงขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

๒

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๒
คำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอน	๑
ข้อควรปฏิบัติในการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน	๒
แผนผังแสดงขั้นตอนการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน	๓
มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระสำคัญ	๔
แบบทดสอบก่อนเรียน	๕
ใบความรู้ที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท	๗
● ประวัติผู้แต่ง	๗
● ลักษณะคำประพันธ์	๙
● ที่มาของเรื่อง	๙
● ประวัติพระเจ้าลูกยาเธอทั้ง ๔ พระองค์	๙
● สาระสำคัญของเรื่อง	๑๑
● คุณค่าจากเรื่อง	๑๒
● คำศัพท์น่ารู้	๑๕
ใบงานที่ ๑.๑ ผังความคิด พิชิตองค์ความรู้	๑๗
ใบงานที่ ๑.๒ พระราชโอรสจากพระบรมราโชวาท	๑๘
ใบงานที่ ๑.๓ ปริศนาอักษรไขว้ รู้ไหมคำว่าอะไร	๒๐
ใบงานที่ ๑.๔ คุณธรรมจากเรื่องพระบรมราโชวาท	๒๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๒
ภาคผนวก	๒๔
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน	๒๕
เฉลยใบงานที่ ๑.๑ ผังความคิด พิชิตองค์ความรู้	๒๖
เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑.๑ ผังความคิด พิชิตองค์ความรู้	๒๗
แบบประเมินใบงานที่ ๑.๑ ผังความคิด พิชิตองค์ความรู้	๒๘
เฉลยใบงานที่ ๑.๒ พระราชโอรสจากพระบรมราโชวาท	๒๙
เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑.๒ พระราชโอรสจากพระบรมราโชวาท	๓๑
แบบประเมินใบงานที่ ๑.๒ พระราชโอรสจากพระบรมราโชวาท	๓๒
เฉลยใบงานที่ ๑.๓ ปริศนาอักษรไขว้ รู้ไหมคำว่าอะไร	๓๓
เฉลยใบงานที่ ๑.๔ คุณธรรมจากเรื่องพระบรมราโชวาท	๓๔
บรรณานุกรม	๓๖
ประวัติผู้จัดทำ	๓๗

คำชี้แจงในการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน สำหรับครูผู้สอน

๑. ครูผู้สอนควรศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหาที่จะสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การอ่านจับใจความพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๕ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท อย่างละเอียดรอบคอบ

๒. ครูผู้สอนควรจัดเตรียมใบความรู้และใบงานให้เรียบร้อยก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๓. ในขณะที่นักเรียนศึกษาใบความรู้และทำใบงาน ครูไม่ควรส่งเสียงดังรบกวน ควรเดินสังเกตพฤติกรรมการทำงานอย่างใกล้ชิด เพื่อจะได้ช่วยเหลือเมื่อนักเรียนประสบปัญหา และพยายามกระตุ้นให้นักเรียนทำใบงานด้วยตนเอง

๔. ก่อนที่นักเรียนจะศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การอ่านจับใจความพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๕ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทั้ง ๖ เล่ม ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน จำนวน ๓๐ ข้อ และครูประมวลผลคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนจำนวน ๓๐ ข้อ เพื่อเป็นข้อมูลติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

๕. ครูควรแนะนำให้นักเรียนอ่านทำความเข้าใจข้อควรปฏิบัติในการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อจะสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๖. หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ครูและนักเรียนควรร่วมกันสรุปองค์ความรู้ก่อนเริ่มใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนเล่มต่อไป

๗. เมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้จบเนื้อหาในแต่ละเล่มของเอกสารประกอบการเรียนการสอน สามารถให้นักเรียน เรียนรู้ผ่านทางสื่อโซเชียลมีเดีย เพื่อความสะดวกในการทบทวนองค์ความรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียน และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการสแกนคิวอาร์โค้ดที่อยู่หน้าปกของเอกสารประกอบการเรียนการสอน

ข้อควรปฏิบัติในการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๑. เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การอ่านจับใจความพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๕ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาความสามารถของตนเอง โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตามความสามารถของแต่ละคน ไม่จำกัดเวลา

๒. เอกสารประกอบการเรียนการสอนเล่มนี้ เป็นเล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท

๓. นักเรียนฟังคำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมของเอกสารประกอบการเรียนการสอน เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท จากครูให้เข้าใจ

๔. ก่อนนักเรียนจะเริ่มใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท นักเรียนต้องทดสอบความรู้ จากแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ

๕. ศึกษาคำชี้แจงและคำอธิบายเพิ่มเติมจากครู แล้วปฏิบัติกิจกรรมศึกษาใบความรู้ ทำใบงานของแต่ละเล่มด้วยความซื่อสัตย์ รอบคอบและตั้งใจ

๖. เมื่อนักเรียนศึกษาใบความรู้และทำใบงานของเอกสารประกอบการเรียนการสอน เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท เรียบร้อยแล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ

ขยัน ตั้งใจ ซื่อสัตย์และรับผิดชอบ
พร้อมแล้วเราเริ่มเลยนะ

เช่นกันครับ

พร้อมแล้วครับ

แผนผังแสดงขั้นตอนการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน
เรื่อง การอ่านจับใจความพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๕
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท

ทำแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน จำนวน ๓๐ ข้อ

ประเมินผลคะแนน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนจำนวน ๓๐ ข้อ

ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ

ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอน
เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท

สรุปองค์ความรู้
เอกสารประกอบการเรียนการสอน
เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท

ทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ

ใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน
เล่มที่ ๒ ภาณวิไลไม่ถอย

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระสำคัญ

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน
- มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ท ๑.๑ ม.๓/๔ อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกรายงานย่อความ และรายงานสรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่น ในระดับที่ยากยิ่งขึ้น
- ท ๕.๑ ม.๓/๑

สาระสำคัญ

พระบรมราชโองการของรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘ เพื่อพระราชทานแก่พระเจ้าลูกยาเธอทั้ง ๔ พระองค์ เมื่อครั้งเสด็จไปทรงศึกษาวิชาการ ณ ต่างประเทศครั้งทรงพระเยาว์ คือ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ (พระองค์เจ้ากิตติยการวรลักษณ) กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์) กรมหลวงปราจิณกิติบดี (พระองค์เจ้าประวิตรวัฒโนดม) และกรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช (พระองค์เจ้าจิรประวัติวรเดช)

แบบทดสอบก่อนเรียน

เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท	จำนวน	๑๐	ข้อ
รายวิชา ภาษาไทย ๕ รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๑	เวลา	๑๐	นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับตัวอักษรหน้าคำตอบ

๑. “ถ้อยคำที่พระมหากษัตริย์ทรงแนะนำตักเตือนหรือสั่งสอน” ข้อความนี้หมายถึงข้อใด
 - ก. พระราชดำรัส
 - ข. พระราชบัญชา
 - ค. พระบรมราโชวาท
 - ง. พระราชกระแสรับสั่ง
๒. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับประวัติผู้แต่ง
 - ก. มีพระนามเดิมว่า เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
 - ข. ได้รับถวายพระราชสมัญญานามว่า สมเด็จพระปิตุจฉาเจ้าดุสิตวงศ์
 - ค. ครองราชสมบัติเมื่อพระชนมายุได้ ๑๕ พรรษา
 - ง. ประสูติเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓
๓. ข้อใด**ไม่ถูกต้อง**ถึงในเรื่องพระบรมราโชวาท
 - ก. ไม่ควรประกาศตนว่าเป็นเจ้า เพราะการไว้ยศนั้นทำให้วางตนลำบาก
 - ข. ใช้เงินแผ่นดินในการส่งพระราชโอรสไปศึกษาเล่าเรียนต่างประเทศ
 - ค. เกิดเป็นลูกของเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน ก็มีใช้ว่าจะฝึกฝนแต่ความสบาย
 - ง. ให้ประพฤติให้ดีอยู่เสมอ ถ้าทำผิดจะถูกลงโทษ
๔. “การซึ่งจะให้ออกไปเรียนหนังสือครั้งนี้ มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้ได้วิชาความรู้อย่างเดียว ไม่นับหมายจะให้เป็นที่เกียรติยศชื่อเสียง” ข้อความนี้เป็นโวหารชนิดใด
 - ก. เทศนาโวหาร
 - ข. บรรยายโวหาร
 - ค. พรรณนาโวหาร
 - ง. สาธกโวหาร

๕. “ชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืนยืดยาวเหมือนเหล็กเหมือนศิลา” ข้อความนี้เป็นภาพพจน์ชนิดใด

- ก. อติพจน์
- ข. อุปลักษณ์
- ค. อุปมา
- ง. สัทพจน์

๖. ข้อใดคือพระราชประสงค์ในการให้พระเจ้าลูกยาเธอ เสด็จไปศึกษาต่อต่างประเทศ

- ก. ให้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
- ข. ให้มีกิจส่วนตัวมากขึ้น
- ค. ให้มีงานทำให้ตำแหน่งสูง
- ง. ให้นำความรู้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ

๗. ข้อใด**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับคุณค่าด้านสังคม

- ก. สะท้อนให้เห็นค่านิยมของการรับราชการ
- ข. การให้ความรู้นั้นถือว่ามากกว่าทรัพย์สินเงินทอง
- ค. วิชาความรู้ในสมัยก่อนนั้นยังไม่รุ่งเรืองเท่าปัจจุบัน
- ง. ฝรั่งที่มั่งมีได้เงินใช้จ่ายจากภาษีของราษฎร

๘. ใครคือพระบิดาแห่งกฎหมายไทย

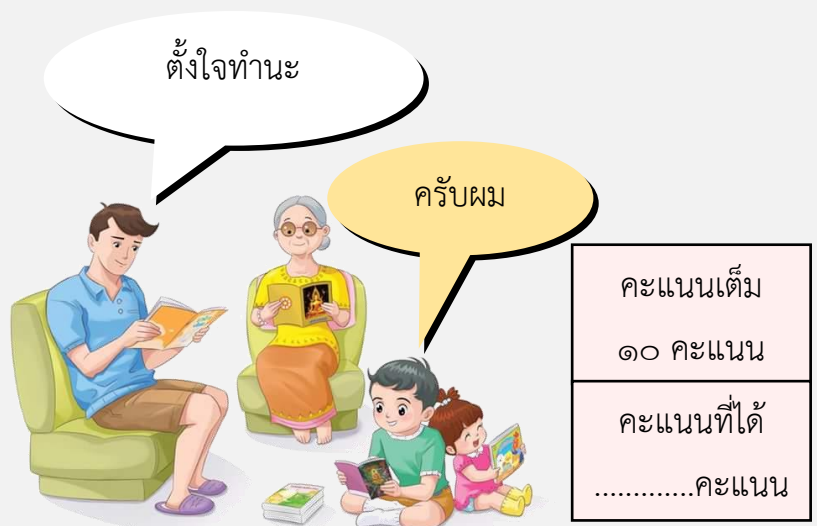
- ก. กรมพระจันทบุรีนฤนาถ
- ข. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
- ค. กรมหลวงปราจิณกิติบดี
- ง. กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช

๙. ใครคือพระบิดาแห่งกองทัพบกไทย

- ก. กรมพระจันทบุรีนฤนาถ
- ข. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
- ค. กรมหลวงปราจิณกิติบดี
- ง. กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช

๑๐. พระองค์ใดเป็นต้นราชสกุล กิตติยากร

- ก. กรมพระจันทบุรีนฤนาถ
- ข. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
- ค. กรมหลวงปราจิณกิติบดี
- ง. กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช

คะแนนเต็ม

๑๐ คะแนน

คะแนนที่ได้

.....คะแนน

ใบความรู้ที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท

ผู้แต่ง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประวัติผู้แต่ง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระนามเดิมว่า “เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์” เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ กับสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี (สมเด็จพระนางรำเพยภมราภิรมย์) พระองค์ประสูติเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๓๙๖ ตรงกับวันอังคาร แรม ๓ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีฉลู ได้ทรงรับสถาปนาเป็นกรมหมื่นพิฆเนศวรสุรสังกาศและกรมขุนพินิตประชานาถ

พระองค์ทรงได้รับการศึกษาเป็นมาอย่างดี ทรงศึกษาอักษรศาสตร์ โบราณราชประเพณี ภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ เมื่อพระชนมายุได้ ๑๕ พรรษา ได้ขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติโดยมีสมเด็จพระยาบรมมมหาศรีสุริยวงศ์เป็นผู้สำเร็จราชการ พ.ศ. ๒๔๑๑

พระราชกรณียกิจที่สำคัญทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการเลิกทาส การป้องกันการเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และจักรวรรดิอังกฤษ นอกจากนี้ยังนำระบบความเจริญก้าวหน้าของชาติตะวันตกมาใช้พัฒนาในประเทศไทย ทรงนำระบบการใช้ธนบัตรและเหรียญบาท มีการสร้างรถไฟ ประปา และไฟฟ้า สร้างระบบเขตการปกครองใหม่ เช่น จังหวัด อำเภอ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคตด้วยโรคพระวัณกะ (ไต) เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต รวมพระชนมพรรษาได้ ๕๗ พรรษา ทรงได้รับถวายพระราชสมัญญานามว่า “สมเด็จพระปิยมหาราช” แปลว่า พระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่อันเป็นที่รักยิ่งของปวงชน

เกร็ดน่ารู้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) เสด็จสวรรคตวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ ต่อมาในสมัย รัชกาลที่ ๖ ทางราชการจึงประกาศให้วันที่ ๒๓ ตุลาคม ของทุกปี เป็นวันที่สำคัญของชาติเรียกว่า “วันปิยมหาราช”

ลักษณะคำประพันธ์

ร้อยแก้ว

ที่มาของเรื่อง

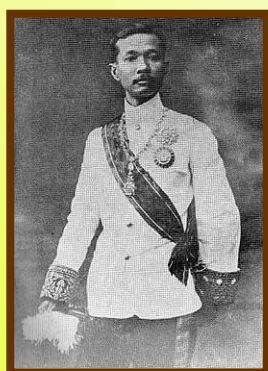
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์พระบรมราโชวาท เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘ เพื่อพระราชทานแก่พระเจ้าลูกยาเธอทั้ง ๔ พระองค์ ที่เสด็จไปทรงศึกษาต่อต่างประเทศ เมื่อครั้งทรงพระเยาว์

ประวัติพระเจ้าลูกยาเธอทั้ง ๔ พระองค์

กรมพระจันทบุรีนฤนาถ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระจันทบุรีนฤนาถ มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้ากิตติยารวรลักษณ ประสูติวันจันทร์ที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๑๗ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๑๒ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาอ่วม เมื่อสำเร็จการศึกษาทรงเข้ารับราชการตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์ และอธิบดีกรมธนารักษ์ สิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ พระชันษา ๕๗ ปี ทรงเป็นต้นราชสกุล **กิตติยาร**

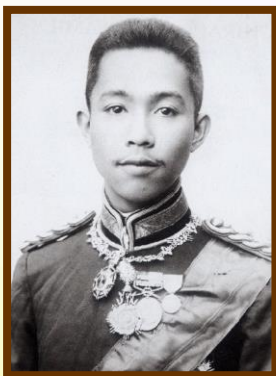
กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ ประสูติวันพุธที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๑๗ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๑๔ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาตลับ สำเร็จการศึกษาด้านกฎหมายจากมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ประเทศอังกฤษ ทรงเข้ารับราชการตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ทรงได้รับสมัญญาว่า พระบิดาแห่งกฎหมายไทย สิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๓ พระชันษา ๔๗ ปี ทรงเป็นต้นราชสกุล **รพีพัฒน์**

กรมหลวงปราจิณกิติบดี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงปราจิณกิติบดี มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าประวิตรวัฒโนดม ประสูติเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๑๘ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๑๕ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาชุ่ม สำเร็จการศึกษาด้านภาษาทั้งภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน จากประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส ทรงเข้ารับราชการตำแหน่งราชเลขาธิการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๒ พระชันษา ๔๔ ปี ทรงเป็นต้นราชสกุล **ประวิตร**

กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช

จอมพลพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าจिरประวิตรเดช ประสูติเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๑๙ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๑๗ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาทับทิม สำเร็จการศึกษาด้านทหารจากประเทศอังกฤษและเดนมาร์ก ทรงเข้ารับราชการตำแหน่งกรมยุทธนาธิการ ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกและเสนาบดีกระทรวงกลาโหม สิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ พระชันษา ๓๘ ปี ทรงเป็นต้นราชสกุล **จิรประวัติ**

รู้ไว้ใช่ว่า...

พระบรมราชาบาท เป็นการสร้างคำโดยวิธีสมาส คือ **พระบรม + ราชา** และเป็นการสมาสแบบมีสนธิในคำว่า **ราชา** คือ **ราช + ใวาท**

สาระสำคัญของเรื่อง

๑๑

๑. การไปเรียนในครั้งนีให้ตั้งใจไปเพื่อศึกษาวิชาความรู้อย่างเดียว ไม่ควรไปเปิดเผยหรือเผยแพร่เกียรติยศชื่อเสียง ไม่ควรประกาศตนว่าเป็นเจ้า เพราะการไว้นั้นทำให้วางตนลำบาก จะต้องรักษาศักดิ์ จึงควรประพฤติตนเยี่ยงสามัญชนทั่วไป

๒. เงินที่ใช้สอยในการศึกษาเล่าเรียน เป็นเงินพระคลังข้างที่ ทั้งนี้เพราะว่าพระองค์มีพระราชโอรสมาก จึงทรงเห็นว่าการใช้เงินแผ่นดินในการส่งพระราชโอรสไปศึกษาเล่าเรียนจึงทำให้พ้นจากคำครหาทั้งปวง

๓. ขอให้ตระหนักว่า ถึงจะเกิดมาเป็นลูกของเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน ก็มีไว้จะฝึกฝนแต่ความสบายอย่างเดียว จึงขอให้มีความอดุสาหะฝึใจศึกษาเล่าเรียน

๔. อย่าคิดว่าตนเป็นลูกพระเจ้าแผ่นดิน มีอำนาจยิ่งใหญ่ จะมาทำเกะกะระรานไม่เกรงกลัวผู้ใดไม่ได้ พระองค์ทรงปรารถนาให้พระราชโอรสมีความอ่อนน้อม วานอนสอนง่าย ให้ประพฤติให้ดีอยู่เสมอ ถ้าทำผิดจะถูกลงโทษทันที

๕. เงินทองที่ใช้สอย ขอให้จงประหยัดเข็มัดแถม อย่าทำใจโตใช้จ่ายเงินสุรุ่ยสุร่าย ถ้าใครเป็นหนี้กลับมา พระองค์จะไม่ยอมใช้ให้ หากจะใช้ให้ก็จะต้องได้รับการลงโทษเป็นประกันมั่นคงก่อนว่าจะไม่กลับไปทำอีก

๖. วิชาที่ออกไปศึกษาเล่าเรียน ต้องเรียนภาษาให้ได้สองในสาม จากภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน ที่สำคัญต้องไม่ลืมภาษาไทย

๗. การเล่าเรียนทั้งปวงของพระราชโอรส พระองค์ได้ทรงมอบพระสิทธิขาดให้แก่กรมหมื่น เทวะวงศ์วโรปการ และมีราชทูตเป็นธุระดูแลทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้ามีปัญหาหรือต้องการปรึกษาอันใดให้สอบถามได้

สู้ๆ ค่ะ
ยังอ่านยังได้ความรู้นะคะ

คุณค่าจากเรื่อง

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

➤ ใช้เทศนาโวหารด้วยสำนวนภาษาง่ายๆ ตรงไปตรงมา เช่น

- ขอจดหมายคำสั่งตามความประสงค์ให้แก่ ลูกบรรดาซึ่งจะให้ออกไปเรียนหนังสือ ในประเทศยุโรป จงประพฤติตามโอวาทที่จะกล่าวต่อไปนี้
- การซึ่งจะให้ออกไปเรียนหนังสือครั้งนี้ มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้ได้วิชาความรู้ อย่างเดียว ไม่นับหมายจะให้เป็นเกียรติยศชื่อเสียง...

➤ ทรงโน้มน้าวใจโดยทรงชี้ให้เห็นทั้งข้อดีและข้อเสีย เปรียบเทียบกัน เช่น “...ถ้าเป็นเจ้านายแล้ว ต้องรักษาศักดิ์ในกิจการทั้งปวงที่จะทำทุกอย่างเป็นเครื่องล่อตาล่อหูคนทั้งปวงที่จะพอใจดู พอใจฟัง จะทำอันใดก็ต้องระวังตัวไปทุกอย่างที่สุดจนจะซื้อจ่ายอันใดก็แพงกว่าคนสามัญ เพราะเขาถือว่ามั่งมี เป็นการเปลืองทรัพย์ในที่ไม่ควรจะเปลือง เพราะเหตุว่าถึงจะเป็นเจ้าก็ตี เป็นไพร่ก็ได้ เมื่ออยู่ในประเทศมิใช่บ้านเมืองของตัวเอง ก็ไม่มีอำนาจที่จะทำฤทธิ์เดชอันใดไปผิดกับ คนสามัญได้ จะมีประโยชน์อยู่ชนิดหนึ่งแต่เพียงเข้าที่ประชุมสูงๆ ได้ แต่ถ้าเป็นลูกผู้มีตระกูลก็จะ เข้าที่ประชุมสูงๆ ได้เท่ากันกับเป็นเจ้านั่นเอง...”

➤ การเปรียบเทียบความประพฤติของคนที่อยู่ต่างๆ โดยไม่ทำการสิ่งใด เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้ฟัง เกิดแรงบันดาลใจ มีมานะที่จะหมั่นศึกษาหาความรู้ เช่น “...ถ้าจะถือว่าเกิดมาเป็นเจ้านายแล้ว นิ่งๆ อยู่จนตลอดชีวิตก็สบายดังนั้น จะไม่ผิดอันใดกับสัตว์ดิรัจฉานอย่างเลวนัก...”

➤ การใช้ภาพพจน์ เปรียบเทียบให้เกิดจินตนาภาพ เช่น “...ชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืน ยืดยาวเหมือนเหล็กเหมือนศิลา ถึงโดยว่าจะมีพ่ออยู่ในขณะหนึ่ง ก็คงจะมีเวลาที่ไม่มิได้ ขณะหนึ่งเป็นแน่แท้ ถ้าประพฤติความชั่วเสียแต่ในเวลามีพ่ออยู่แล้ว โดยจะปิดบังซ่อนเร้นอยู่ ได้ด้วยอย่างหนึ่งอย่างใด เวลาไม่มีพ่อ ความชั่วนั้นคงจะปรากฏเป็นโทษติดตัวเหมือนเงา ตามหลังอยู่ไม่ขาด...”

ตั้งใจเรียนนะ
เพื่อนๆ

คุณค่าด้านสังคม

คุณค่าจากเรื่อง

➤ สะท้อนให้เห็นว่าสมัยแต่เดิมนั้นบุตรของท่านผู้มีบรรดาศักดิ์ทั้งหลายจะหาช่องทางรับราชการยากเพราะเป็นผู้มีวาสนาที่จะต้องแต่งตั้งให้รับตำแหน่งใหญ่โตสมฐานะ แต่ถึงตำแหน่งจะใหญ่โตความรู้ความสามารถก็ยังคงถึงด้วย ดังคำสอนในพระบรมราโชวาทว่า “...เจ้านายจะเป็นผู้ได้ทำราชการมีชื่อเสียงดี ก็อาศัยได้แต่สติปัญญาความรู้และความเพียรของตัวเอง เพราะฉะนั้นจงอุตสาหะเล่าเรียนโดยความเพียรอย่างยิ่ง...”

➤ สมัยก่อนการให้ความรู้เน้นถือว่ามากกว่าทรัพย์สินเงินทอง เพราะเป็นของติดตัวไม่เสื่อมสูญ ดังคำสอนในพระบรมราโชวาทว่า “...การซึ่งให้มีโอกาสและให้ทุนทรัพย์ซึ่งจะได้เล่าเรียนวิชานี้เป็นทรัพย์มรดกอันประเสริฐดีกว่าทรัพย์สินเงินทองอื่นๆ ด้วยเป็นของติดตัวอยู่ได้ไม่มีอันตรายที่จะเสื่อมสูญ ลูกคนใดที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดีหรือไม่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดีก็ต้องส่งไปเรียนทุกคนตลอดโอกาสที่จะเป็นไปได้เหมือนหนึ่งได้แบ่งทรัพย์มรดกให้แก่ลูกเสมอๆ กันทุกคน...”

➤ สะท้อนให้เห็นว่าฝรั่งแต่ก่อนนั้นมั่งมี มีเงินใช้เยอะๆ นั้นมาจากการได้ดอกเบี้ย สมัยก่อนนั้นจึงสอนบุตรไม่ให้วอดมั่งอวดมีย่ำทำเทียมเทียมผู้ดีฝรั่ง ให้ใช้เงินอย่างประหยัด มีเงินใช้เฉพาะแต่ที่จะรักษาความสุขของตนพอสมควร ดังคำสอนในพระบรมราโชวาทว่า “...ตั้งใจอยู่ให้เสมอว่าตนเป็นคนจน มีเงินใช้เฉพาะแต่ที่จะรักษาความสุขของตัวเองพอสมควรเท่านั้น ไม่มั่งมีเหมือนใครๆ อื่นและไม่เหมือนกับผู้ดีฝรั่งเลย ผู้ดีฝรั่งเขามั่งมีสืบทระกูลกันมาด้วยได้ดอกเบี้ย ค่าเช่าต่างๆ ตัวเองเป็นผู้ได้เงินจากราษฎรเลี้ยง พอสมควรที่จะเลี้ยงชีวิตและรักษาเกียรติยศเท่านั้น อย่าไปอวดมั่งอวดมีย่ำทำเทียมเทียมเขาให้ฟุ้งซ่านไปเป็นอันขาด”

➤ สะท้อนให้เห็นว่าวิชาความรู้ในสมัยก่อนนั้นยังไม่รุ่งเรืองเหมือนสมัยนี้ เหตุมาจากการที่ไม่ได้คบค้าสมาคมกับชาติอื่นมาช้านาน ฝ่ายหนังสือไทยจึงไม่พอที่จะเล่าเรียน จึงต้องไปเรียนภาษาอื่นเพื่อนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังที่ตรัสไว้ในพระบรมราโชวาทว่า “จงเข้าใจว่าภาษาต่างประเทศนั้นเป็นแต่พื้นของความรู้ เพราะวิชาความรู้ในหนังสือไทยที่มีผู้แต่งไว้นั้นเป็นแต่ของเก่าๆ มีน้อยเพราะมิได้สมาคมกับชาติอื่นช้านานเหมือนวิชาการในยุโรปที่ได้สอบสวน ซึ่งกันและกันจนได้เจริญรุ่งเรืองมาแล้วนั้น ฝ่ายหนังสือไทยจึงไม่พอที่จะเล่าเรียน จึงต้องไปเรียนภาษาอื่นเพื่อจะได้เรียนวิชาให้กว้างขวางออก แล้วจะเอากลับลงมาใช้เป็นภาษาไทยทั้งสิ้น...”

ด้านการนำไปใช้ในชีวิต

คุณค่าจากเรื่อง

๑. การไปศึกษาที่ใดไม่ให้หวาดอ้างหรือไว้ยศว่าเป็นเจ้า เพราะจะได้ไม่ต้องใช้เงินฟุ่มเฟือยในการรักษายศบรรดาศักดิ์ โดยไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด
๒. ให้นึกไว้ว่าทุนทรัพย์ที่ได้เล่าเรียนวิชานี้ เป็นทรัพย์มรดกอันประเสริฐกว่าทรัพย์สินเงินทองอื่นๆ ด้วยเป็นของติดตัวไม่เสื่อมสูญ จึงให้มีความอดุสาหะพากเพียรเรียนหนังสือให้เต็มที่ เพื่อจะได้มีโอกาสที่จะทำคุณให้แก่บ้านเมือง
๓. รู้จักเป็นคนอ่อนน้อมว่าง่ายสอนง่าย อย่าให้เป็นทสิฐมานะไปในทางที่ผิด จงละเว้นที่ชั่ว ซึ่งรู้ได้เองแก่ตัวหรือมีผู้ตักเตือนแนะนำให้รู้แล้ว อย่าให้ล่วงให้เป็นที่ไปได้เลยเป็นอันขาด
๔. ให้รู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัดและรู้จักคุณค่าของเงิน อย่าทำใจโตมือโตสุรุ่ยสุร่าย จงนึกไว้ให้เสมอว่าเงินทองที่แลเห็นมากๆ นั้น ไม่ได้เป็นของหามาได้โดยง่ายเหมือนเวลาที่จ่ายไป
๕. ไม่ให้ใช้เกียรติยศชื่อเสียงเป็นช่องทางในการทำมาหากิน ถ้าจะเป็นผู้ที่ได้ทำราชการมีชื่อเสียงดี ก็ต้องอาศัยแต่สติปัญญาความรู้ ไม่ใช่ยศบรรดาศักดิ์
๖. ไม่ให้ถือตัวว่าเป็นผู้มีอำนาจยิ่งใหญ่แล้วทำเกะกะระรานคุมเข้มไม่เกรงกลัวผู้ใด เพราะจะเป็นโทษแก่ตัวเองเมื่อหมดอำนาจาจนาแล้ว
๗. ไม่ให้ก่อหนี้ยืมสิน เพราะจะให้โทษแก่ตัวเองเมื่อถึงเวลาใช้หนี้ก็ต้องหาเงินมาใช้ให้ทัน
๘. ไม่ให้คิดว่าเป็นเจ้านายมั่งมีแล้วอยู่นิ่งๆ ไม่ทำประโยชน์อันใด เพราะจะไม่ผิดอันใดกับสัตว์ดิรัจฉานเพราะสัตว์บางอย่างยังมีหนังมีเขามีกะดุกเป็นประโยชน์ได้บ้างแต่ถ้าคนประพฤติด้อย่างสัตว์ จะไม่มีประโยชน์อันใดยิ่งกว่าสัตว์ดิรัจฉานบางพวกอีก
๙. ให้เข้าใจว่าการออกไปศึกษาในประเทศยุโรปนั้น ใช่ว่าจะต้องนำเอามาใช้แต่เฉพาะภาษาฝรั่งอย่างเดียว ภาษาไทยและหนังสือไทยซึ่งเป็นภาษาของเราเองคงจะต้องใช้อยู่เป็นนิจ คือสามารถกลับมาแปลภาษาไทยออกเป็นภาษาต่างประเทศได้ จึงจะนับว่าเป็นประโยชน์
๑๐. เมื่อไปอยู่โรงเรียนแห่งใดให้ประพฤติการให้เรียบร้อยตามแบบอย่างที่เขาตั้งไว้อย่าเกะกะ รุนวายเป็นตัวเชื่องอู้อี้ไปต่างๆ

สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้นะคะ

คำศัพท์	ความหมาย
เขม็ดแถม	ใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง เพราะเกรงว่าจะไม่พอใช้
คุมเหง	คุมเหง รังแก ใช้กำลังหรืออำนาจทำให้เดือดร้อน
เงินพระคลังข้างที่	เงินแผ่นดินส่วนที่ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงใช้ในพระราชกิจต่างๆ
ใจโตมือโต	มีใจกว้างเกินประมาณ ใช้จ่ายมากเกินไปจนสมควรหรือเกินความจำเป็น
ทิวินานะ	ความเห็น ความพยายาม
เบี้ยหวัด	เงินที่มีกำหนดจ่ายเป็นรายได้ปีให้แก่พระบรมวงศานุวงศ์หรือข้าราชการบริพารจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินอุดหนุนของสำนักพระราชวัง ในที่นี้หมายถึงเงินที่พระราชทานเป็นงวดให้แก่เจ้านายหรือผู้รับราชการสนองพระเดชพระคุณ
ปฏิกญาณ	ให้คำมั่นสัญญา โดยมากเป็นไปตามประเพณี
เป็นการเก๋การเกี	เป็นการทำท่าที่ว่างามเข้าที ตรงกับคำว่า โก้เก๋
ผู้ตีฝรั่ง	ชนชั้นขุนนางของยุโรป
ฟุ้งซ่าน	ในที่นี้หมายความว่า มากเกินไป ในความว่า “อย่าทำอวดมั่งอวดมี ทำเทียบเทียมเขาให้ฟุ้งซ่าน”
มลทิน	ความมัวหมอง ความต่างปร้อย ความไม่บริสุทธิ์
ยศ	เครื่องหมายฐานะหรือชั้นของบุคคล
เอสไควร์	มาจากคำว่า Esquire เป็นคำใช้เขียนหลังชื่อผู้ชายอังกฤษ แสดงว่าเป็นผู้มีอันจะกินหรือผู้อยู่ในตระกูลคหบดี
อิสรอแยล ไฮเนสปรินซ์	มาจากคำว่า His Royal Highness Prince เป็นคำนำหน้าเจ้านายในพระราชวงศ์อังกฤษ คือ พระราชโอรสหรือพระราชนัดดา (ถ้าเป็นพระราชธิดาใช้ Her Royal Highness Princess) และยังใช้นำหน้าพระนามพระราชโอรสองค์ใหญ่ของรัชทายาท

มีคำศัพท์น่าสนใจมากมาย
ให้ศึกษาเรียนรู้ นะคะ

กระตุ้นความสนใจ ใส่ใจรายละเอียด

- ใครเป็นผู้กล่าวพระบรมราโชวาท
- พระบรมราโชวาทนี้พระราชทานเนื่องในโอกาสใด
- ในพระบรมราโชวาทกล่าวถึงพระราชโอรสกี่พระองค์
- เมื่อนักเรียนฟังหรืออ่านแล้วมีความรู้สึกอย่างไร
- นักเรียนนำพระบรมราโชวาทมาปรับใช้ได้หรือไม่ อย่างไร

รู้ไว้ใช้ว่า...

สิทธิสภาพนอกอาณาเขต คือ สิทธิพิเศษที่จะใช้กฎหมายของประเทศหนึ่งบังคับบุคคลที่เป็นพลเมืองของประเทศตนให้มีสิทธิเหนือดินแดนที่ไปอยู่

ใบงานที่ ๑.๑ ผังความคิด พิชิตองค์ความรู้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาของพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๕ แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้ในประเด็นต่างๆ ในผังความคิดต่อไปนี้

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ
ตั้งใจทำนะคะ

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	คุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ควรปรับปรุง

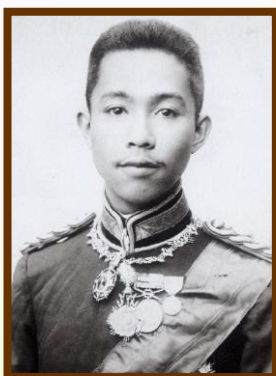
ใบงานที่ ๑.๒

พระราชโอรสจากพระบรมราโชวาท

คำชี้แจง

ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าพระราชประวัติของกรมพระจันทบุรีนฤนาถ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ กรมหลวงปราจิณกิติบดีและกรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช พระราชโอรสของรัชกาลที่ ๕ จากเรื่อง พระบรมราโชวาท

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พระนาม.....

.....

.....

.....

.....

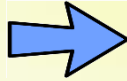
.....

.....

.....

พระนาม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พระนาม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อ่านคำชี้แจง
แสวงหาความรู้
สืบเสาะค้นดู
ผู้สู้อะนักเรียน

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	คุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ควรปรับปรุง

ใบงานที่ ๑.๓
ปริศนาอักษรไขว้ รู้ไหมคำว่าอะไร

คะแนนเต็ม

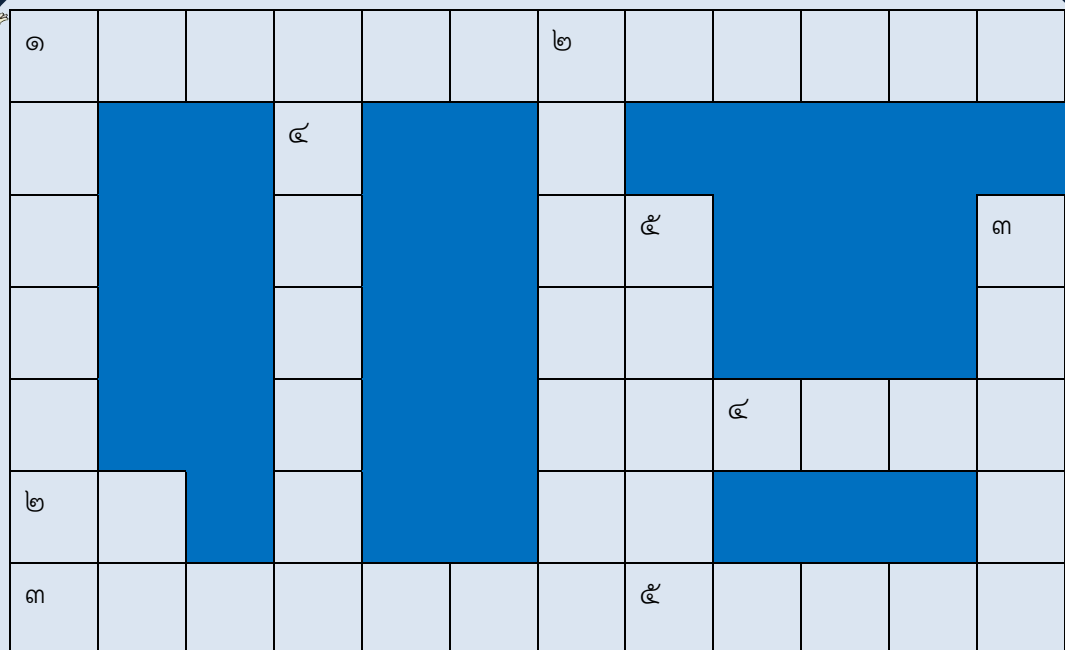
๑๐ คะแนน

คะแนนที่ได้

.....คะแนน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมคำในช่องว่างให้สัมพันธ์กับความหมายที่กำหนดให้

แนวตั้ง

๑. พระบรมวงศานุวงศ์
๒. คำเรียกผู้ตีฝรั่ง
๓. ประเทศที่ไปศึกษาเล่าเรียน
๔. เงินปี
๕. มาตรฐานเงินในยุโรป

แนวนอน

๑. ทันสมัย
๒. ตำแหน่ง
๓. รู้จักประหยัดในการใช้จ่าย
๔. ความพยายาม
๕. ให้คำมั่นสัญญา

ใบงานที่ ๑.๔
คุณธรรมจากเรื่องพระบรมราโชวาท

คะแนนเต็ม

๕ คะแนน

คะแนนที่ได้

.....คะแนน

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านข้อความจากเรื่องพระบรมราโชวาทที่กำหนดให้แล้วเติมคุณธรรมที่สอดคล้องกับข้อความให้ถูกต้อง

ความมีเกียรติ ความประหยัด ความกตัญญู ความรักชาติ การรู้จักวางตน ความเพียร

ความมีเกียรติ

ตัวอย่าง

ทรงสั่งให้พระเจ้าลูกยาเธอทรงปฏิบัติพระองค์
อย่างผู้มีศักดิ์ มีตระกูลสูงอย่าอวดอ้างว่าเป็น
พระเจ้าลูกยาเธอ

๑. ทรงให้พระราชโอรสนำความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียน
มาทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมือง

๒. ห้ามแสดงอำนาจของตนว่าเป็นพระราชโอรส
กระทำการที่ไม่ถูกต้อง

๓. อย่าฟุ้งเฟ้อเหมือนเจ้าฝรั่ง พระองค์ใดทรงก่อกวน
จะไม่ใช้หนี้ให้ และจะต้องมีโทษ

๔. พยายามศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มกำลังและอย่าละเลยภาษาไทย

๕. การประพฤติตนในทางที่ดีและตั้งใจศึกษาเล่าเรียนก็ถือว่า
ได้สนองบุญคุณสมเด็จพระราชบิดา

แบบทดสอบหลังเรียน

เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท	จำนวน	๑๐	ข้อ
รายวิชา ภาษาไทย ๕ รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๑	เวลา	๑๐	นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับตัวอักษรหน้าคำตอบ

๑. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับประวัติผู้แต่ง

- ก. มีพระนามเดิมว่า เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์
- ข. ประสูติเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓
- ค. ครองราชสมบัติเมื่อพระชนมายุได้ ๑๕ พรรษา
- ง. ได้รับถวายพระราชสมัญญานามว่า สมเด็จพระปิยมหาราช

๒. “ถ้อยคำที่พระมหากษัตริย์ทรงแนะนำตักเตือน หรือสั่งสอน” ข้อความนี้หมายถึงข้อใด

- ก. พระราชบัญชา
- ข. พระราชดำรัส
- ค. พระบรมราโชวาท
- ง. พระราชกระแสรับสั่ง

๓. “การซึ่งจะให้ออกไปเรียนหนังสือครั้งนี้ มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้ได้วิชาความรู้อย่างเดียว ไม่นับหมายจะให้ เป็นเกียรติยศชื่อเสียง” ข้อความนี้เป็นโวหารชนิดใด

- ก. สาธกโวหาร
- ข. เทศนาโวหาร
- ค. บรรยายโวหาร
- ง. พรรณนาโวหาร

๔. “ชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืนยืดยาวเหมือนเหล็กเหมือนศิลา” ข้อความนี้เป็นภาพพจน์ชนิดใด

- ก. อุปมา
- ข. อติพจน์
- ค. สัทพจน์
- ง. อุปลักษณะ

๕. ข้อใด**ไม่ถูกกล่าวถึง**ในเรื่องพระบรมราโชวาท

- ก. ให้ประพจน์ให้ได้อยู่เสมอ ถ้าทำผิดจะถูกลงโทษ
- ข. เกิดเป็นลูกของเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน ก็มีใช้ว่าจะฝึกฝนแต่ความสบาย
- ค. ใช้เงินแผ่นดินในการส่งพระราชโอรสไปศึกษาเล่าเรียนต่างประเทศ
- ง. ไม่ควรประกาศตนว่าเป็นเจ้า เพราะการไว้วางยศนั้นทำให้วางตนลำบาก

๖. ใครคือพระบิดาแห่งกฎหมายไทย

- ก. กรมพระจันทบุรีนฤนาถ
- ข. กรมหลวงปราจิณกิติบดี
- ค. กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช
- ง. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

๗. ใครคือพระบิดาแห่งกองทัพไทย

- ก. กรมพระจันทบุรีนฤนาถ
- ข. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
- ค. กรมหลวงปราจิณกิติบดี
- ง. กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช

๘. พระองค์ใดเป็นต้นราชสกุล **กิติยากร**

- ก. กรมหลวงปราจิณกิติบดี
- ข. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
- ค. กรมพระจันทบุรีนฤนาถ
- ง. กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช

๙. ข้อใดคือพระราชประสงค์ในการให้พระเจ้าลูกยาเธอ เสด็จไปศึกษาต่อต่างประเทศ

- ก. ให้นำความรู้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ
- ข. ให้มีงานทำให้ตำแหน่งสูง
- ค. ให้มีกิจส่วนตัวมากขึ้น
- ง. ให้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

๑๐. ข้อใด**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับคุณค่าด้านสังคม

- ก. สะท้อนให้เห็นค่านิยมของการรับราชการ
- ข. ฝรั่งที่มั่งมีได้เงินใช้จ่ายจากภาษีของราษฎร
- ค. ฝรั่งที่มั่งมีได้เงินใช้จ่ายจากภาษีของราษฎร
- ง. วิชาความรู้ในสมัยก่อนนั้นยังไม่รุ่งเรืองเท่าปัจจุบัน

ไม่ยากใช่ไหมจ๊ะ

คะแนนเต็ม

๑๐ คะแนน

คะแนนที่ได้

.....คะแนน

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน
เล่มที่ ๑ บทนำและที่มาพระบรมราโชวาท

ก่อนเรียน	
ข้อ	คำตอบ
๑	ค
๒	ง
๓	ข
๔	ก
๕	ค
๖	ง
๗	ง
๘	ข
๙	ง
๑๐	ก

หลังเรียน	
ข้อ	คำตอบ
๑	ข
๒	ค
๓	ข
๔	ก
๕	ค
๖	ง
๗	ง
๘	ค
๙	ก
๑๐	ง

ทำได้ก็ซื้อคะแนนเพื่อนๆ

คะแนนเต็ม
๑๐ คะแนน
คะแนนที่ได้
.....คะแนน

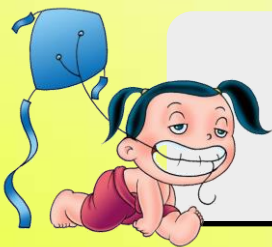

เจดีย์ใบงานที่ ๑.๑
ฝังความคิด พิชิตองค์ความรู้

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ
ของครูผู้สอน

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๑.๑ ผังความคิด พิชิตองค์ความรู้

รายการประเมิน

๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับขั้นความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังความคิด

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับขั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังความคิด	สามารถเขียนผังความคิดได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนผังความคิดได้ถูกต้อง และมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนผังความคิดได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนผังความคิดได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	คุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ควรปรับปรุง

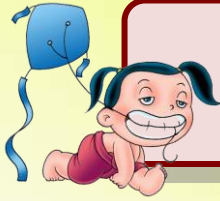
แบบประเมินใบงานที่ ๑.๑ ฝึ้งความคิด พิชิตองค์ความรู้

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินนักเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณภาพ

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น				การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับขั้นความสัมพันธ์				มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนฝึ้งความคิด				รวม ๑๒ คะแนน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เฉลยใบงานที่ ๑.๒

พระราชโอรสจากพระบรมราโชวาท

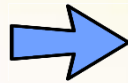

๒๙

พระนาม

กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช

จอมพลพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าจิริประวัติวรเดช ประสูติ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๑๙ เป็นพระราชโอรส องค์ที่ ๑๗ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาทับทิม สำเร็จ การศึกษา ด้านทหาร จากประเทศอังกฤษและเดนมาร์ก ทรงเข้ารับราชการตำแหน่งกรมยุทธนาธิการ ต่อมาได้ ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก และเสนาบดี กระทรวงกลาโหม สิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ พระชันษา ๓๘ ปี ทรงเป็นต้นราชสกุล **จิริประวัติ**

พระนาม

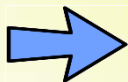
กรมหลวงปราจิณกิติบดี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงปราจิณกิติบดี มีพระนาม เดิมว่า พระองค์เจ้าประวิตรวัฒนโนดม ประสูติ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๑๘ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๑๕ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาชุ่ม สำเร็จการศึกษาด้านภาษาทั้ง ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมันจากประเทศอังกฤษและ ฝรั่งเศส ทรงเข้ารับราชการตำแหน่งราชเลขาธิการใน พระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๒ พระชันษา ๔๔ ปี ทรงเป็น ต้นราชสกุล **ประวิตร**

พระนาม
กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ ประสูติวันพุธที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๑๗ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๑๔ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาตลับ สำเร็จการศึกษาด้านกฎหมายจากมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ประเทศอังกฤษ ทรงเข้ารับราชการตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ทรงได้รับสมัญญานามว่า พระบิดาแห่งกฎหมายไทย สิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๓ พระชันษา ๔๗ ปี ทรงเป็นต้นราชสกุลรพีพัฒน์

พระนาม
กรมพระจันทบุรีนฤนาถ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระจันทบุรีนฤนาถ มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้ากิตติยารวรลักษณ ประสูติ วันจันทร์ที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๑๗ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๑๒ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาอ่วม เมื่อสำเร็จการศึกษาทรงเข้ารับราชการตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และอธิรัฐมนตรีสิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ พระชันษา ๕๗ ปี ทรงเป็นต้นราชสกุล กิตติยาร

เพื่อนๆ ทำได้อยู่แล้ว
อย่าลืมกลับไปทบทวน
บทเรียนที่บ้านนะครับ

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๑.๒ พระราชโอรสจากพระบรมราโชวาท

รายการประเมิน

๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์
๓. ผลงานมีความถูกต้องสมบูรณ์

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. ผลงานมีความถูกต้องสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วน	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	คุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ควรปรับปรุง

แบบประเมินใบงานที่ ๑.๒ พระราชนิพนธ์จากพระบรมราโชวาท

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินนักเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณภาพ

[illegible]

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

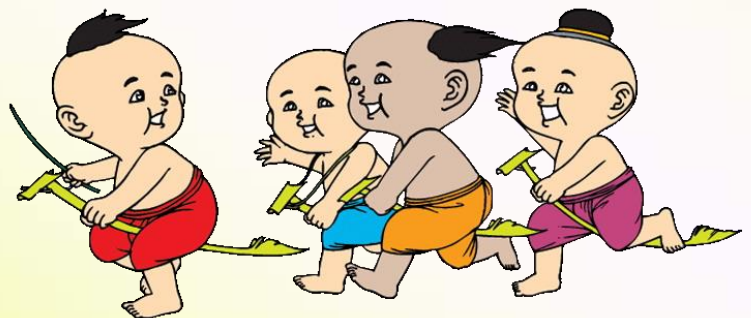
(.....)

เฉลยใบงานที่ ๑.๓
ปริศนาอักษรไขว้ รู้ไหมคำว่าอะไร

๑เ	ปี	น	ก	า	ร	๒เ	กั	ก	า	ร	กั					
จ้			เ			อ										
า			ปี			ส						เ	ย			
น			ย			ไ						อ	โ			
า			ห			ค						น	เ	พี	ย	ร
๒ย			ศ			ว						ว	ด			
๓เ	ข	มี	ด	แ	ข	ม	เ	มิ	ญ	า	ณ					

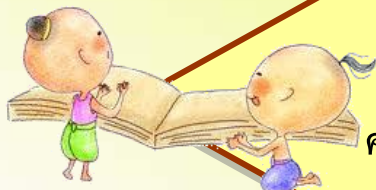

คะแนนเต็ม

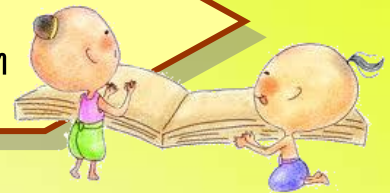
๑๐ คะแนน

คะแนนที่ได้

.....คะแนน

เฉลยใบงานที่ ๑.๔
คุณธรรมจากเรื่องพระบรมราโชวาท

๑.

ความรักชาติ

คะแนนเต็ม

๕ คะแนน

คะแนนที่ได้

.....คะแนน

๒.

การรู้จักวางตน

๓.

ความประหยัด

๔.

ความเพียร

๕.

ความกตัญญู

หนูอยากจะทราบแล้วค่ะว่า
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
จะสอนพระราชโอรสเกี่ยวกับเรื่องอะไร

ถ้าอยากรู้ต้องไปอ่าน
เอกสารประกอบการเรียนการสอนเล่มที่ ๒ นะครับ

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (๒๕๔๕). คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ :

องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

_____. (๒๕๕๑). แนวทางการวัดและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา

_____. (๒๕๕๑). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ)

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๐). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กำชัย ทองหล่อ. (๒๕๕๐). หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.

กาญจนา นาคสกุล และคณะ. (๒๕๒๔). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.

กุสุมา รัชชมนี และคณะ. (๒๕๓๑). สีสันวรรณกรรม. กรุงเทพฯ : ศยาม.

ดวงใจ ไทยอุบล. (๒๕๕๒). ทักษะการเขียนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผจงวาด พูลแก้ว. (๒๕๔๗). แบบฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๖. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ประวัติผู้จัดทำ

นางสาวสุวิภา ใจขาด

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต
วิชาเอก ภาษาไทย
จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน
จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอก ภาษาไทย
จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตำแหน่งปัจจุบัน

วิทยฐานะ

สถานที่ทำงาน

ครู

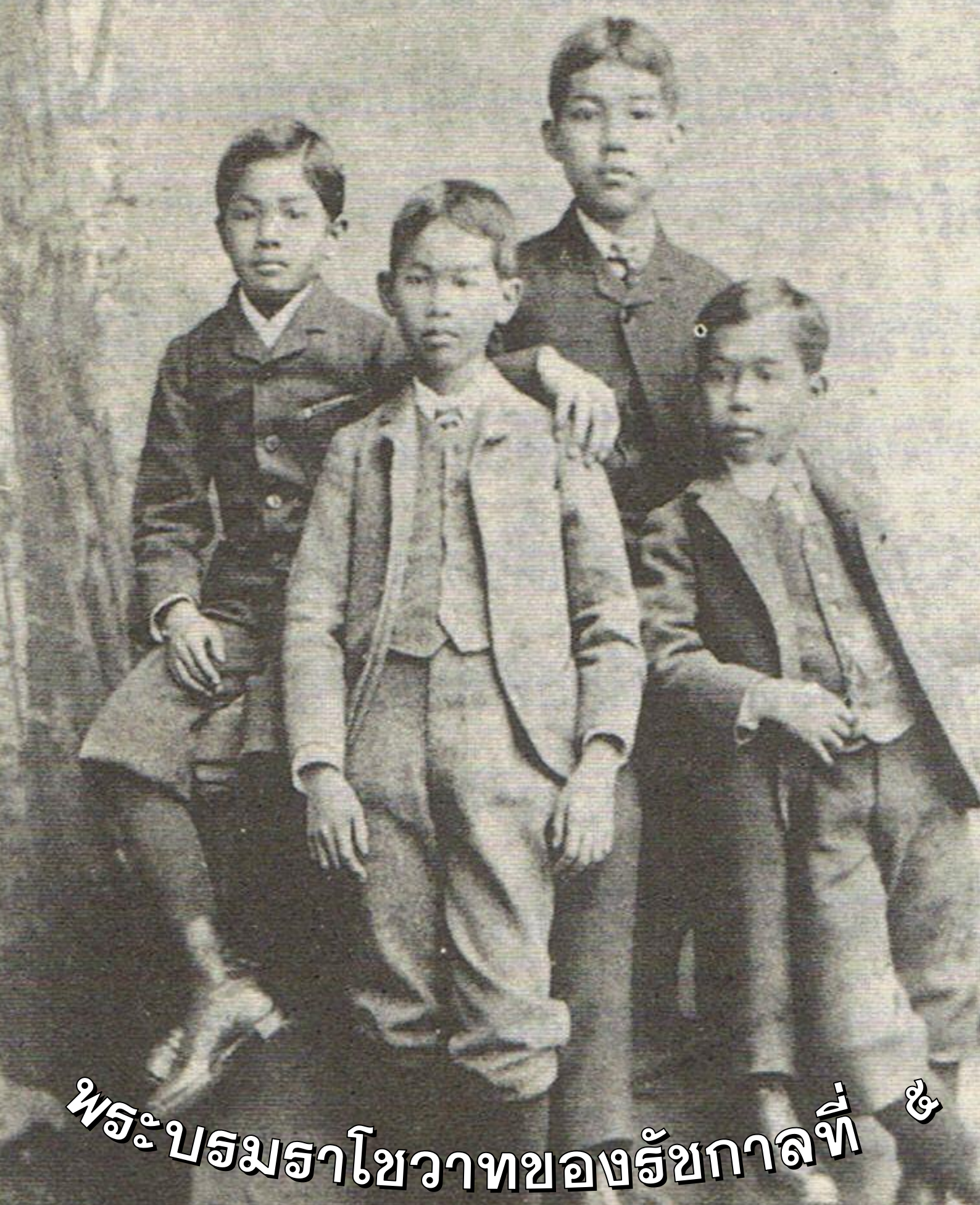
ครูชำนาญการ

โรงเรียนร่มเกล้า กาญจนบุรี

ตำบลสินธุ์ อำเภอกองพะงาม

จังหวัดกาญจนบุรี

พระบรมธาโฆวาทของรัชกาลที่ ๕

ขอจดหมายคำสั่งตามความประสงค์ให้แก่ลูก บรรดาซึ่งจะให้ออกไปเรียนหนังสือ
ในต่างประเทศยุโรป ขอประพุดตามโอวาท...